

Левченко Світлана Юріївна

студентка

Міжнародного науково-технічного університету імені академіка Юрія Бугая (МНТУ), юрист, Юридична компанія «Алексєєв, Боярчуков та партнери»

Левченко Светлана Юриевна

студентка

Международного научно-технического университета имени академика Юрия Бугая (МНТУ), юрист, Юридическая компания «Алексеев, Боярчуков и партнёры»

Levchenko Svitlana

Student of the

International Scientific and Technical University named after Yuriy Bugay (ISTU), Associate, Law Firm «Alekseev, Boyarchukov and Partners»

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПУБЛІЧНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ В УКРАЇНІ ТА КРАЇНАХ-ЧЛЕНАХ ЄС: ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА

ПРАВОВОЕ РЕГУЛИРОВАНИЕ ПУБЛИЧНЫХ ЗАКУПОК В УКРАИНЕ И СТРАНАХ-ЧЛЕНАХ ЕС: СРАВНИТЕЛЬНАЯ ХАРАКТЕРИСТИКА

LEGAL REGULATION OF PUBLIC PROCUREMENT IN UKRAINE AND COUNTRIES-MEMBERS OF EU: COMPARATIVE CHARACTERISTICS

Анотація. У статті досліджується правове регулювання публічних закупівель в Україні та країнах-членах ЄС. Здійснено правовий аналіз чинних нормативно-правових актів та науково-теоретичних джерел з даного питання. На підставі аналізу надано порівняльну характеристику правового регулювання публічних закупівель за законодавством України та країн ЄС.

Ключові слова: публічні закупівлі, правове регулювання, порівняльна характеристика.

Аннотация. В статье исследуется правовое регулирование публичных закупок в Украине и странах-членах ЕС. Осуществлен правовой анализ действующих нормативно-правовых актов и научно-теоретических источников по данному вопросу. На основании анализа дано сравнительную характеристику правового регулирования публичных закупок по законодательству Украины и стран ЕС.

Ключевые слова: публичные закупки, правовое регулирование, сравнительная характеристика.

Summary. The article examines the legal regulation of public procurement in Ukraine and the countries-EU members. Performed legal analysis of existing legal acts and scientific-theoretical sources on the subject. Based on the analysis of the comparative characteristics of legal regulation of public procurement according to the legislation of Ukraine and EU countries.

Key words: public procurement, legal regulation, comparative characteristics.

Постановка проблеми. На сьогоднішній день публічні закупівлі представляють особливий інтерес, оскільки стосуються практично всіх сфер економіки і є одним з найважливіших засобів соціально-економічної політики країни. Від ефективності публічних закупівель залежить не тільки продуктивність, але і швидкість економічного зростання країни. Однак, правове регулювання закупівель на сучасному етапі містить численну кількість недоліків та потребує вдосконалення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Інститут публічних закупівель на сьогодні є об'єктом чималої кількості наукових досліджень. Так, вивченню питань правового регулювання закупівель присвячені праці багатьох науковців, зокрема О. Бучко, І. С. Марцева, О. Міщенко, С. В. Нагачевський та інших. Проте такі дослідження мають переважно обмежений характер і стосуються лише окремих його питань.

Цілі статті: опрацювання та порівняння правового регулювання публічних закупівель в Україні та країнах-членах ЄС.

Вклад основного матеріалу. Українське законодавство за останні роки зазнало багатьох кардинальних змін у сфері закупівель. На зміну паперовим державним тендерам прийшла електронна система публічних закупівель ProZorro. В засобах масової інформації заговорили про ефективне та прозоре здійснення закупівель, створення конкурентного середовища та акцентували увагу на запобіганні проявам корупції у цій сфері. Але електронна система закупівель здатна лише забезпечити збереження та належний захист інформації, а також обмін даними та документами і жодним чином не впливає на корупційну складову. Фактично, новий закон не вирішив ключову проблему прозорості закупівель в Україні та не забезпечує раціонального та ефективного використання бюджетних коштів. Нормативно-правові акти у сфері публічних закупівель не містять зобов'язань для замовників щодо укладання договорів за результатами аукціону, з учасником, який запропонував найнижчу ціну або з учасником, який набув статусу переможця процедури закупівлі. Запропонувавши найнижчу ціну в електронному аукціоні або набувши статусу переможця процедури закупівлі учасник не стає стороною договору у якості виконавця та ризикує витратити даремно кошти та час на забезпечення участі у такій процедурі. Пропозиція найнижчої ціни впливає лише не черговість розгляду замовниками тендерної документації учасників.

Найбільш розповсюджена підстава відхилення замовниками тендерних пропозицій учасників є: «не відповідність тендерної пропозиції умовам тендерної документації». Оскільки Замовник сам розробляє, затверджує тендерну документацію, а потім оцінює відповідність тендерних пропозицій умовам тендерної документації, така підстава є універсальною для зловживання зі сторони Замовника, який, для впровадження корупційних схем, зацікавлений безпідставно скорочувати кількість учасників. Згідно модуля аналітики «PROZORO» на процедури закупівлі, що зупинені оскарженнями припадає лише 0,6% від загальної кількості процедур. Низький відсоток свідчить про не ефективну систему адміністративного оскарження, а відсутність

рекомендацій із застосування правил та провідної практики у сфері публічних закупівель сприяють порушенням у сфері публічних закупівель.

На даному етапі реформування публічних закупівель в Україні відбулось створення та розвиток системи електронних закупівель, підготовка відповідної нормативної бази, установлення вимог до структуризації та стандартизації інформації на всіх стадіях здійснення публічних закупівель, забезпечення рівного доступу до електронних технологій, які використовуються в цілях проведення процедур державних закупівель.

Проте, реформування публічних закупівель в Україні триває та передбачає приведення процедур закупівлі у відповідність із Директивами Європейського союзу та Угодою про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони. Так, положеннями Угоди про асоціацію, передбачено перехідний період до восьми років для повної адаптації системи державних закупівель України до стандартів Європейського Союзу.

На відміну від України, в країнах-членах Європейського Союзу не стоїть питання подолання корупційної складової. Цей етап в країнах-членах Європейського Союзу вже подолано, що дає можливість спрямувати правове регулювання сфери публічних закупівель на вдосконалення процедур, виключенні дискримінаційних складових, створенні умов, за яких державні контракти могли би бути відкритими для всіх національностей на рівних умовах.

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямку. Викладене вище дозволяє зробити висновок, що правове регулювання публічних закупівель в Україні на даному етапі, потребує подальшого вдосконалення. Зокрема, варто зменшити вплив замовників на результат закупівель, що здійснюються за допомогою електронних засобів та вдосконалити процедуру оскарження здійснення електронних публічних закупівель на рівні закону.

Література

1. Марцева І. С. Електронна платформа публічних закупівель: проблеми державного управління та практики застосування / І. С. Марцева // Часопис Київського університету права. — 2014. — № 1. — С. 377–381.
2. Міщенко О. Особливості проведення торгів у країнах Центральної та Східної Європи / О. Міщенко // Державні закупівлі в Україні. — 2008. — № 7.
3. Про затвердження Порядку реалізації пілотного проекту з організації діяльності централізованої закупівельної організації: Постанова Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2016 р. № 928 / Офіційний вісник України. — 2016. — № 99.
4. Про публічні закупівлі: Закон України від 25.12.2015 р. № 922–VIII / Відомості Верховної Ради. — 2016. — № 9.
5. Про Стратегію реформування системи публічних закупівель («дорожню карту»): Розпорядження КМУ від 24.02.2016 р. № 175 [Електронний ресурс] / Офіційний веб-портал Верховної Ради України. — Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/175-2016-p>. — Назва з екрана.
6. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони [Електронний ресурс] / Офіційний веб-портал Верховної Ради України. — Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/984_011.